

ที่ นร ๑๔๐๗/๒๕๖๒

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๘๘/๑๖๘-๑๗๐ ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานความคืบหน้าผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ และ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๗/ ๓๔๑๓๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. มาตรการเตรียมความพร้อมรับมือพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในภาคใต้ปี ๒๕๖๒ และสถานการณ์
ภัยแล้งปี ๒๕๖๒ /๖๓ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง รายงานความคืบหน้าผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ และ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑๓) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ในฐานะกำกับการบริหารราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดแนวทางในการระบายน้ำและกักเก็บน้ำในช่วงฤดูฝนเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และสามารถเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในฤดูแล้ง โดยให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมเป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินการ และเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและกระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งพิจารณากำหนดพื้นที่ของประชาชนที่เป็นบริเวณน้ำท่วมซ้ำซากที่เหมาะสมเป็นพื้นที่รับน้ำ (แก้มลิง) และเก็บกักน้ำในช่วงฤดูฝนเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งให้เหมาะสมและชัดเจนโดยเร็ว และรายงานผลให้คณะรัฐมนตรีทราบโดยด่วน

๒. เหตุผลความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้แจ้งให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รายงานความคืบหน้าผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ และ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยด่วนเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี ประกอบกับฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๒/๖๓ จะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และในช่วงนี้เป็นฤดูฝนของภาคใต้ จึงได้มีการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยเดือนตุลาคม และเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ พร้อมมาตรการรองรับเพื่อกำหนดแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จึงเห็นสมควรให้เสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบและพิจารณาสั่งการโดยด่วน เพื่อให้การปฏิบัติงานเห็นผลเป็นรูปธรรม

๔. ข้อเท็จจริง/สาระสำคัญ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงขอรายงานผลความคืบหน้าการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี พร้อมการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และการเกษตรในปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ (ยกเว้นภาคใต้) ฤดูแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ จะเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และมาตรการรองรับ และในช่วงนี้เป็นฤดูฝนของภาคใต้จึงได้มีการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้ปลายเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ และมาตรการรองรับเพื่อกำหนดแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รายละเอียดตามเอกสารแนบ สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ความคืบหน้าการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๒ เกิดพายุโพดุลและคาจิกิ ส่งผลให้มีการกักเก็บน้ำเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมและเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในฤดูแล้ง ในแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งประเทศเพิ่มขึ้น ๗,๗๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร (จากเดิม ๔๔,๕๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็น ๕๒,๓๖๘ ล้านลูกบาศก์เมตร) แบ่งออกเป็น ภาคเหนือ ๒,๒๕๔ ล้านลูกบาศก์เมตร ภาคกลาง ๓๙๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒,๗๘๔ ล้านลูกบาศก์เมตร ภาคตะวันออก ๒๗๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ภาคตะวันตก ๑,๙๓๓ ล้านลูกบาศก์เมตร และภาคใต้ ๑๔๗ ล้านลูกบาศก์เมตร และแหล่งน้ำขนาดใหญ่และกลางทั้งประเทศที่เคยมีปริมาณน้ำน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของความจุ จากเดิมที่มีจำนวน ๑๔๖ แห่ง ลดลงจำนวน ๗๕ แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำมูล จำนวน ๔๖ แห่ง

สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้รับอิทธิพลพายุทั้ง ๒ ลูก และส่งผลกระทบโดยตรงบริเวณลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำมูล ทำให้สามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มขึ้น ๒,๔๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร (จากเดิม ๔,๐๘๙ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็น ๖,๕๗๔ ล้านลูกบาศก์เมตร) นอกจากนี้ ยังได้มีการเก็บน้ำในลำน้ำสายหลักและลำน้ำสาขา โดยการใช้เขื่อนระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ ฝาย เพื่อสำรองน้ำไว้ในฤดูแล้ง

อย่างไรก็ตาม สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เสนอมาตรการรองรับให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๒ และจะรายงานผลการดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะต่อไป

๔.๒ การคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ปี ๒๕๖๒/๖๓ และมาตรการรองรับ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์น้ำ โดยได้สรุปการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ (เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒) พร้อมมาตรการรองรับสถานการณ์ สรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการอุปโภคบริโภค มีการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคจากพื้นที่สาขาให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค ต้องเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ จำนวน ๔๒ สาขา ๒๒ จังหวัด ๕๖ อำเภอ จำนวนผู้ใช้น้ำ ๗๑๗,๗๖๕ ราย ทั้งนี้ การประปาส่วนภูมิภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำแผนและมาตรการรองรับไว้แล้ว นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่บริเวณภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีปริมาณฝนสะสมน้อย ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ชลประทาน และไม่มีแหล่งเก็บน้ำสำรอง อาจประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ในแต่ละท้องถิ่น จำนวน ๓๘ จังหวัด แบ่งเป็น ภาคเหนือ ๑๖ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๗ จังหวัด ภาคกลาง ๑๐ จังหวัด ภาคตะวันออก ๓ จังหวัด และภาคตะวันตก ๒ จังหวัด จึงต้องมีการจัดทำแผนและมาตรการสำรองน้ำล่วงหน้า

๒) ด้านการเกษตร...

๒) ด้านการเกษตร มีการคาดการณ์มีพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำในเขตชลประทาน ที่ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ แบ่งออกเป็น (๑) พื้นที่ที่ไม่มีปริมาณน้ำเพียงพอที่จะสนับสนุนการเพาะปลูก จำนวน ๕ แห่ง (๘ จังหวัด) (๒) พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำเพียงพอเพื่อการเกษตรต่อเนื่อง (พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืน) จำนวน ๙ แห่ง (๒๘ จังหวัด) (๓) พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำเพียงพอเพื่อการเกษตรนาข้าวรอบที่ ๒ บางพื้นที่ จำนวน ๑๑ แห่ง (๑๓ จังหวัด) และอ่างเก็บน้ำขนาดกลางมีปริมาณน้ำน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของความจุ ที่ส่งผลกระทบ ต่อพื้นที่การเกษตร จำนวน ๕๐ แห่ง ส่วนพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนนอกเขตชลประทาน ๒๐ จังหวัด ๕๔ อำเภอ ๑๐๙ ตำบล ได้แก่ ภาคเหนือ จำนวน ๙ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๘ จังหวัด และภาคกลาง จำนวน ๓ จังหวัด ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับทราบข้อมูลปริมาณน้ำที่สามารถจัดสรรได้ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนการเพาะปลูกพืช ฤดูแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ ให้เหมาะสมต่อไปด้วยแล้ว

๓) มาตรการรองรับสถานการณ์ภัยแล้ง เห็นสมควรมอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(๑) ด้านน้ำต้นทุน (Supply)

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย จัดทำแผนสำรองน้ำ /แหล่งน้ำสำรอง/ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบ รวมถึงดึงน้ำจากแหล่งน้ำใกล้เคียง
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดปริมาณน้ำจัดสรรในฤดูแล้งให้ชัดเจน และแจ้งให้รับทราบแผน

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำทะเบียนผู้ใช้น้ำจากแหล่งน้ำ เพื่อตรวจสอบข้อมูลแหล่งน้ำและเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

(๒) ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)

เพื่อการอุปโภคบริโภค

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ตอนบน ให้เป็นไปตามแผน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของพื้นที่ตอนล่าง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควบคุมการผันน้ำจากลุ่มน้ำแม่กลอง สู่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ให้เป็นไปตามแผน เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำด้านอุปโภคบริโภค

เพื่อรักษาระบบนิเวศ

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควบคุมการปล่อยน้ำเสีย จากภาคอุตสาหกรรม และชุมชน ลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำดีไล่น้ำเสีย

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ติดตามเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ที่สถานีสูบน้ำดิบสำแลของการประปานครหลวงอย่างใกล้ชิด

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควบคุมและขึ้นทะเบียนการเลี้ยงปลากระชัง ในแหล่งน้ำและลำน้ำ

- กระทรวงคมนาคม สสำรวจ ตรวจสอบ ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำในพื้นที่ อ่อนไหวต่อการทรุดตัวของคันคลองเนื่องจากระดับน้ำลดต่ำกว่าปกติ

เพื่อการเกษตร

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง จัดทำทะเบียนผู้ปลูกพืช โดยระบุพื้นที่เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน

(๓) การติดตามประเมินผล

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ติดตาม
ควบคุมการจัดสรรน้ำให้เป็นไปตามแผน

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์
และกิจกรรมการใช้น้ำอย่างใกล้ชิด

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ติดตาม
เฝ้าระวัง และรายงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ

(๔) การเตรียมการและสร้างการรับรู้ โดยประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้
ให้หน่วยงาน คณะกรรมการลุ่มน้ำ และประชาชนทราบ

๔.๓ คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้และมาตรการรองรับ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการ
ประเมินพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย น้ำล้นตลิ่ง และน้ำป่าไหลหลาก ในช่วงเดือนตุลาคมและเดือนพฤศจิกายนปี ๒๕๖๒
พร้อมมาตรการรองรับสถานการณ์อุทกภัย สรุปได้ดังนี้

๑) พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้ ประกอบด้วย

(๑) เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ มีพื้นที่เสี่ยง ๙ จังหวัด ๖๑ อำเภอ ๓๐ ลำน้ำ

(๒) เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๒ มีพื้นที่เสี่ยง ๗ จังหวัด ๓๗ อำเภอ ๑๓ ลำน้ำ

๒) มาตรการรองรับสถานการณ์อุทกภัย ดังนี้

(๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ตรวจสอบสภาพอาคารบังคับน้ำ ระบบการระบายน้ำ สถานีโทรมาตร ให้มีความพร้อมใช้งาน

(๒) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบสิ่งกีดขวางทางน้ำ พร้อมจัดทำแผนการบริหารจัดการ
น้ำหลากโดยใช้เกณฑ์ปฏิบัติการ (Rule Curve) ที่ได้ปรับปรุงใหม่ เพื่อช่วยป้องกันและลดผลกระทบน้ำท่วม

(๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย สํารวจ
แหล่งน้ำที่มีปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์วิกฤติ พร้อมทั้งจัดทำแผนการบริหาร จัดการน้ำหลาก สำหรับเตรียมการ
บริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝนและแผนการป้องกัน รับมือ และเผชิญเหตุอุทกภัย

(๔) กระทรวงมหาดไทย เตรียมความพร้อม วางแผน เครื่องจักร เครื่องมือ
ในการให้ความช่วยเหลือ พร้อมจัดทำแผนการเคลื่อนย้ายเครื่องจักร เครื่องมือ บริเวณพื้นที่ใกล้เคียง มาสนับสนุน
ในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย

(๕) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน

๕. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ขอเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๕.๑ เพื่อทราบความก้าวหน้าผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๓ และ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒

๕.๒ เพื่อทราบการคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งและอุทกภัยภาคใต้ ตามนัยข้อ ๔

๕.๓ เพื่อพิจารณาเห็นชอบต่อมาตรการพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ และพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้ปี ๒๕๖๒ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการเพื่อลดผลกระทบความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ และพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมเกียรติ ประจำวงษ์)

เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ

โทร ๐ ๒๕๒๑ ๙๑๔๐ - ๗ ต่อ ๑๑๘๗

โทรสาร ๐ ๒๕๒๑ ๙๑๔๐ - ๗ ต่อ ๑๔๘๗